Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIV. № 205 JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, OCTOBER 28, 1997 CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ВІВТОРОК, 28-го ЖОВТНЯ 1997 р. Ч. 205 РІК CIV.

Міністерство Оборони вимагає збільшення фінансування армії

Київ (УНІАР). — Державне фінансування Збройних Сил України потрібно збільшити від передбачених 1 блн. 426 млн. гривень (1.9 відс. валового внутрішнього продукту (ВВП)) до 3 блн. 339 млн. гривень (3.4 відс. ВВП), заявив на пресконференції 20-го жовтня начальник Головного управління економіки Міністерства Оборони України полковник Валерій Мунтіян.

За підрахунками управління, передбачених бюджетом грошей вистачить лише на грошове забезпечення військовослужбовців, оплату праці та частково на продовольче забезпечення.

У той час, як країни-сусіди збільшують фінансування своїх збройних сил, в Україні відбувається зменшення оборонних видатків, зазначив полковник Мунтіян. На його думку, не зважаючи на зникнення двополюсного протистояння у світі, "загроза мирному співіснуванню не зменшилася, а, на превеликий жаль, зросла". А відтак, сказав він, українській державі потрібно приділяти більше уваги Збройним Силам і надати їм можливість розвиватися.

Запроваджено суворіший порядок постачання ґазу

Київ. — Відтепер підприємства, які вчасно не заплатять за газ, залишатимуться без цього енергоносія, повідомила 24-го жовтня УНІАР.

Таке попередження надіслав підприємствам Державний комітет нафтогазової промисловості. За повідомленням українського телебачення, перший заступник голови комітету Ігор Бокай вважає, що такий підхід набагато ефективніший, аніж давати газ в борг, не маючи гарантій на повернення грошей.

Водночас, підкреслив І. Бокай, ця проблема має суттєвий соціально-політичний аспект, оскільки вона торкається інтересів мільйонів наших співгромадян. З метою організації ефективного і прогнозованого газозабезпечення, Кабінет Міністрів нещодавно прийняв постанову про порядок забезпечення природним газом народного господарства і населення у 1998 році, підкреслив І. Бокай.

Цей порядок передбачає два стратегічні напрямки. Перший — гарантоване і стабільне постачання газу для населення та бюджетної сфери із збереженням для споживачів існуючої ціни, яка передбачає 20-відсоткову дотацію постачальникам на відшкодування їхніх справжніх затрат. Другим стратегічним напрямком є газопостачання промисловому секторові на засадах поступового поборення бартерної форми розрахунків і переходу до ринкових відносин з державним регулюванням.

Міністерство Економіки повідомило, що до кінця першого півріччя наступного року не припиняться підвищувати ціни за газ для населення.

Антиамериканізм у Франції перестає бути популярним

Париж. — Міжнародні спостерігачі відзначають, що в останній час французькі політичні діячі навіть у публічних виступах підкреслюють своє антиамериканське наставлення.

Цими днями прем'єр-міністер Франції Ляйонель Жоспен з усією відвертістю сказав, що „З'єднані Стейти Америки не повинні нав'язувати світові свої закони, бо ультра-капіталізм не є сприємливий".

З цього приводу газета „Ню Йорк Таймс" нагадує, що тертя між цими обома країнами мало місце й раніше, однак існування спільного ворога, московської комуністичної імперії, мимовільно зближувало їх. Тепер же обставини значно змінилися. „Хоч ніхто не має наміру прощатися з капіталізмом, його різні форми спонукають до глобальних ідеологічних дебат", — пише названа газета і далі конкретніше висловлюється про існуючі різниці в обох країнах.

Отже, Франція має кращий стан у ділянці охорони здоров'я, рівень мінімальної платні там вищий, краща техніка безпеки праці, не настільки гостра проблема злочинности. Зате в Америці удвічі менше безробіття, не таким нестерпним тягарем, як у Франції, лягає на середню кляс поподаткова політика, країна швидше і продуктивніше розвиває нові технології.

Намагаючись досягнути у взаєминах між двома державами більше довір'я, амбасадор ЗСА у Франції Філіпс Рогатин висловився в цей спосіб: „Як американець я вдоволений нашим економічним станом, а як людина, народжена в Европі, я розумію ваше неоднозначне ставлення до заходів, які треба вжити для повернення економічного здоров'я нації".

Разом з тим більш пе-

(Закінчення на стор. 3)

Фондовий ринок у Гонг Конгу потерпів втрати

Гонг Конг. — Тут у четвер, 23-го жовтня, фондовий ринок потерпів значні втрати, котрі мали неґативні наслідки на фондові ринки довкруги світу. Ціни папери в Гонг Конгу втратили 10.4 відсотка вартости, що відразу спонукало несамовиті продажі цінних паперів в Японії, тоді в Европі, а кілька годин опісля також у Ню Йорку. Немалу ролю також відіграло і загальне поденервовання та турботи, про те що акції на фондових ринках ЗСА надто подорожчали в дуже короткому часі.

Наслідком занепаду гонгконгського фондового ринку, показник цін акцій-Ніккей в Токіо впав на 3 відсотки, провідний показник цін в Лондоні обнизився на 3.1 відсотка, німецький показник DAX впав на 3.6 відсотка, а нюйоркський Дав Джонес на 2.3 відсотка. Меншим фондовим ринкам, включно з Мехіко і Бразилією, обійшлося ще гірше, їхній показник цін акцій обнизився до 5 відсотків або й більше, а у нових тільки що заснованих фондових ринках це значно підірвало довір'я.

Продаж акцій поширювався приспішеним темпом, а зустрічаючи новий день інвестори довідались, що фінансова криза минулого липня в Тайлянді, не була, як думалось ізольованим випадком, але розладом у цілій Південносхідній Азії, що охопив Малайзію, Індонезію, Філіппіни, Тайван, а тепер Гонг Конг, найкращу досі економіку в реґіоні.

На початку липня Тайлянд був змушений знецінити свою валюту, бо надто запозичився закордоном, щоб фінансувати свій власний ріст і дозволив на надто низькі позичкові відсотки для зросту й так буйного ринку нерухомостей. Після того одна за одною країни того реґіону приглядалися як їхні валюти також почали знецінюватися, а разом з тим і їхні фондові ринки.

Придністров'я проситься в СНД

Кишинів. — В той час, як керівники СНД піддавали безпрецедентній критиці свою організацію і домінуючу в ній Росію, молдовське Придністров'я подало заяву на вступ до співдружности, повідомили засоби масової інформації.

Заяву цю розповсюджено в Кишиневі на зустрічі 12 членів СНД, яка відбулася 22-23-го жовтня. Керівники держав нарікали на недієвість СНД, зокрема у вирішенні міжетнічних конфліктів і налагодженні економічних зв'язків. Однак лідер так званої Придністровської Республіки Ігор Смірнов вбачає членство в СНД порятунком для свого реґіону. Він мотивував заяву про вступ тим, що Молдова стає „другою румунською державою".

Як відомо, Придністров'я, населене переважно українцями і росіянами, взяло курс на відокремлення від Молдови після розвалу СССР, побоюючись об'єднання Молдови з Румунією. Конфлікт, який виник у 1992 році, забрав життя сотням людей. Завдяки втручанню Росії війні покладено кінець.

І. Смірнов, однак, не відмовився від сепаратизму і наступні переговори ні до чого не привели. 23-го жовтня він заявив, що Придністров'я, яке ввело свої гроші, є повноправною суверенною державою.

Однак просьба придністровського лідера не знайшла підтримки в лідерів СНД. Євген Левицький, представник України на переговорах щодо придністровського конфлікту, сказав, що існують міжнародні юридичні норми і Україна підтримує територіяльну цілісність Молдови.

Президент Росії Борис Єльцин вдався до сарказму, коли його запитали, чому І. Смірнов не з'явився 23-го жовтня на переговори з молдовським президентом Петру Лучинським. „Сьогодні день народження Смірнова і, без сумніву, ця подія важливіша за сьогоднішнє засідання. Давайте його поздоровим", — сказав Б. Єльцин. На цих переговорах, крім Б. Єльцина, посередником мав бути Президент України Леонід Кучма.

Москва зменшила доставу електроенерґії в Україну

Київ (УНІАР). — У зв'язку з заборгованістю за електроенерґію Росія зменшила доставу електроенерґії до трьох областей України на 30 відс.

Енерґопостачальна компанія „Сумобленерґо" повідомила, що Сумська, Харківська та Полтавська області діставатимуть за один місяць на 800 меґаватт електроенерґії менше.

Зменшення російських достав електроенерґії є, згідно з УНІАР, реакцією на неспроможність українських компаній, що купують електроенерґію в Росії, повністю і своєчасно оплачувати її.

Російську електроенерґію продають п'ять українських компаній, а також „Правекс" та „Енерґоконсалтинґ". Частина російської електроенерґії продається в Україну через Національний і диспечерський центр, а частина за вільним тарифом.

Енерґосистеми Сумської, Харківської та Полтавської областей працюють у режимі паралельному з Росією з вересня цього року. Загальна потреба цих трьох областей у електроенерґії становить приблизно 1,700 меґаватт на місяць. Споживачі цих областей використовують також електроенерґію, що виробляється Зміївською тепловою електростанцією на Харківщині. На сьогоднішній день енергосистема східного реґіону України має здатність пропускати не більш як 1,100 меґаватт російської електроенерґії.

В Україні
(З інформацій УНІАР)

ВІДКРИТО ФІРМОВУ КРАМНИЦЮ

УЖГОРОД. — Тут відкрито найсучаснішу фірмову крамницю акціонерного товариства „Ужгородська швейна фабрика". Одяг, пошитий на цьому підприємстві, продається не лише в Україні, але й у Франції, Англії, Австрії, Німеччині та ЗСА. Власний торговельний центр дасть змогу популяризувати і продавати найновіші моделі. Тут відбуватимуться і демонстрації сезонних виробів.

ОСТЕРІГАЮТЬ ПРО ЗОВНІШНЮ ЗАГРОЗУ

КИЇВ. — Начальник Управління Міністерства Оборони України Валерій Мунтіян під час зустрічі з журналістами сказав, що сьогодні для України існує зовнішня загроза. Свідченням цього, на його думку, є „збільшення оборонних витрат сусідніх з Україною держав". Україна, порівняно з сусідніми державами, в цьому сенсі стоїть на останньому місці, зазначив В. Мунтіян. Він звернув увагу, що „країни НАТО не лише не зменшують, а й збільшують оборонні витрати". Крім того, деякі країни висувають до України територіяльні претенсії. Загрозу становить і посилення міжнародного тероризму. Водночас Збройні Сили України забезпечені лише на 36 відсотків від мінімальних потреб. Держава не може гарантувати воякам навіть їхні щодобові 2.28 грн. Офіцерам заборговано за минулий рік 438 млн. грн. Передбачених у бюджеті грошей вистачить лише на півроку.

ВИГІДНИЙ КОНТРАКТ

ЛЬВІВ. — Тут підписано контракт між американською Агенцією міжнародного розвитку і фірмою АрТі-Ай на здійснення транспортового проєкту у Львові. Згідно з контрактом, аґенція надає 200,000 дол., за які RTI закупить частини для тролейбусів марки „Шкода", які використовує підприємство „Львівелектротранс".

УКРАЇНСЬКИЙ БАЗАЛЬТ І БЕЛЬГІЙСЬКА ТЕХНОЛОГІЯ

РІВНЕ. — Звідси до Бельгії виїхала делеґація Державного інноваційного фонду та Міністерства Науки і Технологій на чолі з головою Рівенської обласної державної адміністрації Миколою Сорокою для вивчення досвіду бельгійської фірми „Кокрвуль", яка виготовляє з базальту продукцію для радіоелектронічної та авіаційної промисловостей. Передбачається підписання угоди про закупівлю бельгійської технологічної лінії для перероблення базальту, поклади якого на Рівенщині є одними з найбільших у світі. Та сировину тут використовують нераціонально, переважно на виготовлення пам'ятників та на вимощення шляхів. Закупи імпортового устаткування допоможуть налагодити виготовлення супертонкого волокна, утеплювачів, теплоізоляційних матеріялів та іншої продукції для потреб машинобудівної та металюргійної промисловостей.

ПРОФСПІЛКИ ВИМАГАЮТЬ ВІД УРЯДУ ГРОШЕЙ

КИЇВ. — Прем'єр-міністер Валерій Пустовойтенко на зустрічі з керівниками галузевих профспілок сказав, що за станом на 1-го жовтня 1997 року працівникам бюджетних установ заборговано 385.6 млн. грн., що є на 59.6 млн. грн. більше, ніж було на 1-го вересня цього року.

ПЕРЕХІД НА ЗИМОВИЙ ЧАС

КИЇВ. — Державна комісія єдиного часу та еталонних частот повідомила, що на всій території України 26-го жовтня о 4-ій годині ранку стрілки годинників перевелися на одну годину назад. В цей день скасовується „літній час" і починає діяти „зимовий час".

ДЕПУТАТІВ ПРОСЯТЬ НЕ ВТРУЧАТИСЬ У ЦЕРКОВНІ СПРАВИ

КИЇВ. — Всеукраїнська Рада Церков і Релігійних Організацій закликала депутатів не втручатись у внутрішньоцерковні питання, підкресливши, що це робить ще напруженішими і без того складні міжконфесійні відносини. Церковники також є проти будь-яких намагань втягти релігійні організації у передвиборчу боротьбу політичних партій.

ЛПУ І ВПП ОБ'ЄДНАЛИСЯ У БЛЬОК

КИЇВ. — Ліберальна Партії України (ЛПУ) і Всеукраїнська Партія Праці (ВПП) створили передвиборчий блок. За словами Володимира Щербаня, голови ЛПУ, утворення цього бльоку — це об'єднання зусиль двох міцних партій всеукраїнського спрямування. „Ми сподіваємось, що до Верховної Ради прийдуть вчені-економісти і утворять міцну центристську фракцію, прагматичну і реалістичну", — сказав він. В. Щербань підкреслив, що бльок готовий взяти на себе відповідальність за економіку держави. Валентин Ландик, голова ВПП, відповідаючи на запитання щодо ставлення бльоку до політики Президента Леоніда Кучми, зазначив: „Особливих розбіжностей у цілях немає, тобто Президент виступає з боку товаровиробників, і партії також виступають за те ж саме". В. Щербань передбачив, що бльок здобуде 50 місць у парляменті. Він також сказав, що до виборів йде біля семи серйозних бльоків.

Відбувся з'їзд Федерації Профспілок України

Київ(Р. Р.). — Тут відбувся 3-ій З'їзд Федерації Профспілок України, делеґати якого внесли зміни до статуту ФПУ та обрали керівні органи. Головою ФПУ знову обрано Олександра Стояна.

Підсумовуючи п'ять років діяльности ФПУ, О. Стоян підкреслив, що профспілки повинні визначитися, чи підтримувати далі економічний курс, здійснюваний у державі. За його словами, профспілки повинні створити свою фракцію в майбутньому парляменті, висунувши своїх кандидатів через трудові колективи, через підтримку конкретної партії та з допомогою Всеукраїнської Партії Трудівників, яка вже пообіцяла свою підтримку профспілкам. ФПУ підтримуватиме лише такий курс, який вестиме до зростання добробуту населення. Для цього, на думку Стояна, Кабінет Міністрів має „повернутися від невиправданої лібералізації економіки до суттєвого посилення державного управління економікою". Водночас О. Стоян визнав, що Президент і Уряд в основному враховують вимоги профспілок.

Звертаючись до Президента і голови Верховної Ради України, О. Стоян просив зберегти нинішню систему соціяльного забезпечення та законодавчо закріпити у власності профспілок саніторно-курортні заклади. Він запевнив, що ФПУ виступає за співпрацю і координацію дій з усіма галузями влади та політичними партіями, але „будь-які спроби перетворити профспілки у кишенькові для влади виключать адекватну реакцію".

На з'їзді ФПУ виступили Президент України Леонід Кучма, голова Верховної Ради Олександер Мороз та прем'єр-міністер Валерій Пустовойтенко. Л. Кучма сказав, що задля поліпшення ситуації необхідний глибокий діялог між профспілками і всіма галузями влади та що „будь-які методи тиску на Уряд не дадуть позитивного результату".

О. Мороз закликав профспілки активніше включитися у виборчу кампанію та поінформував, що Соціялістична Партія України має дуже добру програму, розраховану на 18 років, яка може стати програмою всього суспільства. На цей документ можуть опертися і профспілки. Голова Верховної Ради закликав профспілки піти в парлямент, або голосувати за соціялістів, а ті захистять їхні інтереси.

Українські і російські депутати обговорювали ратифікацію договору

Київ (УНІАР). — Делеґація Державної думи Росії на чолі з заступником голови Світланою Горячевою зустрілася з керівниками депутатських груп і фракцій Верховної Ради України, щоб обговорити ратифікацію широкомасштабного двостороннього договору, підписаного президентами в травні.

Головуючий на зустрічі керівник групи депутатів-членів Комітету з міжпарляментарних зв'язків з Росією Володимир Яценко сказав, що особливих суперечностей в цьому питанні немає, оскільки всі фракції Верховної Ради України висловлюються за ратифікацію великого договору, і „всі фракції Державної Думи настроєні одночасно".

На думку С. Горячевої, ратифікацію з боку Державної думи треба провести так, „щоб не було великої розбіжності між ратифікацією договору у Верховній Раді і в Державній Думі".

Учасники зустрічі домовилися про проведення перед ратифікацією договору широкомаштабних парляментарних слухань в обох країнах, а також дійшли до згоди, що ратифікація має відбуватися, по-можливості, синхронічно.

„Бостон Ґлоб" радить не поспішати

Бостон. — Газета "Бостон Ґловб" вирішила застерегти Адміністрацію ЗСА від "непотрібної поспішности" в питанні просування НАТО на схід. На думку часопису, павза в цій справі "дала б усім сторонам більше часу, щоб як слід оцінити розвиток подій у Росії і Центральній Европі".

Як зазначається в редакційній статті, часто можна чути, що затримка в процесі поширення НАТО мала б дестабілізуючий ефект, поскільки створила б "вакуум безпеки" в Східній Европі і привела б до відродження реґіональних і етнічних конфліктів. "Бостон Ґлоб" вважає подібний арґумент невиправданим. "Час, проведений тими країнами у примальні НАТО, підштовхнув їх уряди до вирішення прикордонних спорів і до кроків у захист прав національних меншин, — стверджує газета. — І якщо вони ще деякий час постоять у тій примальні, це буде для них додатковим стимулом створення умов для довгочасної безпеки у Східній Европі".

У СВІТІ

У СЕРЕДУ, 22-ГО ЖОВТНЯ, в пресі появилися уривки інтерв'ю з 72-річним Поль Потом, колишнім тираном і провідником „Хмер Руж" у Камбоджі в 1970-их роках, відповідального за масакри своїх земляків у яких загинуло понад 1 млн. осіб. У згаданому інтерв'ю переведеного у четвер, 16-го жовтня, Нейтом Таєром, кореспондентом журналу „Далекосхідного економічного огляду," Поль Пот говорить про свої теперішні негаразди, погані умовини життя, занепад здоров'я і бездіяльність. Крім того, він також підкреслив усвідомлення закінчення його політичної кар'єри, а також його як людини. Однак при розмові про масові вбивства заперечив будь-яку злочинність зі своєї сторони, кажучи, може я і в дечому „помилявся" але „моя совість є чистою". У липні його послідовники з „Хмер Руж" збунтувалися проти нього та присудили його до домашнього арешту у їхній твердині Анльонґ Венґ, де він живе з дружиною та 12-річною дочкою.

В АМЕРИЦІ

МИНУЛОГО ЧЕТВЕРГА, 23-ГО ЖОВТНЯ, заявляючи, що американські родини потребують можливости вибору для навчання їхніх дітей, Палата Репрезентантів схвалила законопроєкт, який дозволить на створення окремих щадничих конт для оплати приватних шкіл, спеціяльних учителів та інших видатків пов'язаних з освітою. Уряд президента Билла Клінтона погрозив накладенням вета на цей республіканцями спонзорований законопроєкт, який дозволяв батькам відкласти до 2,500 дол. річно для оплачення початкової, середньої, а також і вищої освіти їхніх дітей. Відсотки цих рахунків не будуть підлягати оподаткованню. Цей законопроєкт поширював схвалений минулого липня податковий закон, який дозволяє батькам заощаджувати 500 дол. річно на оплату вищої освіти. Критики твердять, що цей законопроєкт буде тільки викрутом для багатих і зовсім не поліпшить освіти як такої.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали.

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Президент і Верховна Рада міряють сили

В Україні різні політичні сили все ще не можуть знайти спільної мови й об'єднатися у більші бльоки. Зокрема КПУ відмовилася від бльокування з Соціялістичною та Селянською партіями, Народний Рух України також вирішив іти на вибори самостійно, не бльокуючись з іншими національно-демократичними силами, і так далі. Але всі вони об'єднуються, коли вважають за необхідне критикувати Президента України.

Помітили цю тенденцію і в Адміністрації Президента, хоча там не вважають це загрозою для Леоніда Кучми. Мабуть тому, що ідеологічних суперників єднає тільки спільна неприязнь до Президента. Розбіжності ж між ними настільки великі, що це їх послаблює. Намагаючись використати одні одних в антипрезидентських претенсіях, вони не створять міцного об'єднання, вважають представники президентського оточення.

І дійсно: щойно Конституційний суд визнав незаконними вимоги оскарження, як ініціяторів цієї ідеї почали критикувати навіть комуністи. Лідер КПУ Петро Симоненко сказав, що цю ідею „викрали" в них, бо першими її висловили комуністи. Оскарження Президента Л. Кучми вимагав Комітет з правної політики і судово-правної реформи, Українська Республіканська Партія і міжфракційне об'єднання „Нація і держава". Комітет домагався вотуму недовір'я через непідписання Президентом закону про місцеві адміністрації, а УРП та „Нація і держава" — за підписання низки невигідних для України угод з Росією, зокрема щодо Чорноморської фльоти.

Коментуючи своє становище, член УРП Юрій Буздуган сказав, що від 1994 року група Президента вела деструктивну працю. Спочатку Президент запропонував програму радикальних реформ, пізніше увагу було зосереджено на заборгованості у зарплатнях і пенсіях, далі — холодна війна з Росією, боротьба з власним парляментом, незгоди щодо конституційного договору, боротьба за Конституцію тощо. „Я вважаю, що всі ці та інші загострення були спровоковані", — зазначив Ю. Буздуган.

А взагалі, з огляду на наближення виборів, чимало сьогоднішніх парляментаристів шукають способів „законно" усунути Президента. Депутати Верховної Ради кілька разів не прийняли зауважень Президента Леоніда Кучми, відкинувши його вето, не затвердили Олега Литвака на пості генерального прокурора, ухвалили закон про підвищення пенсій, не передбачивши в бюджеті грошей на цю ціль. Були й інші подібні кроки, які, очевидно, можуть спровокувати новий зріст інфляції та зірвати зусилля Президента, спрямовані на стабілізацію економіки. Не поспішає парлямент і з затвердженням бюджету на 1998 рік, який, згідно зі законом, надійшов до Верховної Ради 15-го вересня. Визнавши проєкт неконституційним, парлямент передав його на експертизу в Комісію з правної політики і судово-правної реформи. Тобто саме в ту комісію, яка недавно домагалася оскарження Президента.

Та чим спокійніше сприймає усі ці негаразди Президент, тим агресивніше поводяться його опоненти. Але Президнет і далі тримається спокійно, і це вже викликає тривогу. Його опоненти в парляменті, здається, захвилювалися, чи не готує їм Президент який-небудь сюрприз. Можливо, цим і пояснюється той факт, що несподівано парляментаристи погодилися із 12 зауваженнями Президента з 15 до виборчого закону. А можливо, тому, що передвиборчу програму вже запущено і гальмувати її невигідно всім. Адже Л. Кучма, в разі неприйняття його поправок, міг застосувати вето, що також зірвало б виборчу кампанію. Цілком можливо, що дехто в парляменті сподівається поквитатися з Президентом під час прийняття бюджету на 1998 рік. Але покищо миролюбність парляментаристів до зауважень Президента показала, хто на державному олімпі справжній господар.

Оксана Носкова,
Марина Тарнавська

КРИТИЧНИЙ СТАН ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТИ

У Верховній Раді України 7-го жовтня розглядалося питання про ситуацію у легкій промисловості. З інформацією про стан справ у цій галузі та заходи Уряду щодо виведення її з кризи народних депутатів ознайомив міністер промислової політики Василь Гуреєв. За його словами, показники легкої промисловости критичні. Особливо стрімко зменшувався випуск товарів, починаючи з 1993 року.

Темпи виробництва у 1996 році становили 16.5 відсотка до 1990 року. Як повідомив міністер, з більшости основних видів продукції — тканини, взуття, шкіри, трикотажних, шкіргалантерійних виробів — обсяги виробництва за кілька років знизилися в 5-10 разів. Цього року ситуація є далі складною. Падіння виробництва і збуту продукції галузі не припинено.

За вісім місяців цього року обсяги виробництва збільшилися проти відповідного періоду минулого року з окремих видів. У тому числі: вовняних тканин — на 1.5 млн. квадратових метрів, шовкових — на 1.5 млн. квадратових метрів, а також пряжі бавовняної і трикотожної — на 110 тонн. З інших же видів продукції темпи виробництва є негативними, — підкреслив міністер.

За його словами, балянсовий прибуток підприємств легкої промисловости у першому півріччі становив 27 млн. гривень, а видатків — 34.9 млн. гривень. У цілому ж в галузі дефіцит становить 7.9 млн. гривень.

Роботу галузі розглядав Уряд у січні 1996 та квітні 1997 року. З метою стабілізації стану легкої промисловости, Кабінет Міністрів затвердив державну програму її розвитку на період до 2000 року. У рамках цієї програми, протягом минулого і цього року здійснено ряд організаційних, економічних і технічних заходів, спрямованих на виведення галузі з кризового стану.

Зокрема, повідомив Василь Гуреєв, підвищено ставки ввізного мита майже на всю готову продукцію легкої промисловости у 2-2.5 раза. Крім того, запроваджено комбіновані ставки ввізного мита на товари легкої промисловости, що їх ввозять в Україну фізичні особи.

Прийняття закону про вивізне (експортне) мито на живу худобу та шкіряну сировину дозволило збільшити переробу шкіряної сировини на підприємствах в 1.7 раза. Прийнята постанова Кабінету Міністрів про заборону використання бюджетних фондів для закупівлі імпортованих товарів дозволила збільшити обсяги замовлення на виготовлення речового майна для військових відомств на українських підприємствах.

Окрім цього, В. Гуреєв повідомив, що нині вирішується питання щодо отримання американського довготермінового кредиту на суму 10 млн. долярів для закупівлі цього року 5.6 тисяч тонн бавовни у ЗСА, опрацьовується також питання про збільшення зазначеної кредитної лінії на наступний рік до 30 млн. дол.,

Водночас, констатував В. Гуреєв, державна програма розвитку легкої промисловости до 2000 року, на будівництво, реконструкцію та розширення підприємств, торік передбачала витратити 11.3 млн. гривень, а у 1997 році — 55.9 млн. гривень бюджетних фондів та позичок. Однак торік профінансовано лише 510,000 гривень, а в цьому році такі централізовані капітальні вкладення взагалі у державному бюджеті не передбачені.

Враховуючи ситуацію, що склалася у виробництві товарів народного споживання, сказав В. Гуреєв, Уряд вважає за доцільне розробити і прийняти додаткові невідкладні заходи для захисту крайового товаровиробника, які будуть підкріплені відповідними законодавчими і нормативними актами.

Як повідомив міністер промислової політики, на розгляд Уряду та Верховної Ради у першу чергу будуть вноситися проєкти таких законодавчих документів: про захист національного товаровиробника від імпортових достав, які є об'єктами дампінгу; про спеціяльні заходи щодо обмеження імпорту в Україну товарів, які в достатній кількості можуть вироблятися національною промисловістю; зміни до митного кодексу, якими передбачатиметься стягнення мита, що вводяться фізичними особами. Окрім цього, прийняття спільної постанови Кабінету Міністрів і Національного Банку щодо запровадження системи довгострокового кредитування (терміном до двох років) підприємств легкої промисловости на пільгових умовах.

Передбачається також відповідними нормативними актами включити бавовну-волокно та іншу стратегічну сировину до переліку продукції критичного імпорту, який не оподатковується.

Олександер Мостипака,
Київ

Чи повернуться додому українці з російської півночі?

Нашого цвіту — по всьому світу... Від Австралії до крайньої півночі, від Британських островів до Тихого океану. Так склалася історична доля українства. Дивно, але факт, що за нинішньої економічної скрути в Україні частина українців з діяспори хотіла б повернутися на історичну батьківщину, але...

Насамперед, про українців, що проживають у районах російської півночі і своїми руками зводили нафтовий і газовий комплекси західнього Сибіру. За різними оцінками, лише в Тюменській області мешкає майже мільйон етнічних українців. Українці становлять значну частину населення Сургуту, Уренгою, Надиму та інших центрів нафто- і ґазовидобування. Ситуація, що склалася в нафтовій і ґазовій промисловості північних районів Росії, далека від тієї, що була ще десять років тому. Виробництво корчиться, витрати на соціяльні потреби зменшуються, об'єкти соціяльної сфери занепадають. Не маючи змоги фінансувати північні соціяльні проєкти, російський уряд прийняв рішення про відселення мешканців північних районів. Сьогодні для жителів Уренгою, Надиму та інших міст за їхні гроші будується житло в різних частинах степової та чорноземної зон Російської Федерації. Середній розмір внеску на одну особу при будівництві житла становить 10,000 долярів.

Незважаючи на прагнення російських владних структур вирішити соціяльні проблеми мешканців північних районів за їхній рахунок, за оцінкою міграційних служб Росії, в Україну готові повернутися майже 350,000 осіб, середній вік яких 55 та 50 років (для чоловіків і жінок відповідні). Цим людям ніхто не забороняє приймати українське громадянство, але умови повернення позбавляють їх будь-яких засобів для існування. При поверненні в Україну вони автоматично втрачають „північну" пенсію, яку заробляли важкою працею на вічній мерзлоті, оскільки вона зберігається за ними лише на території Росії. Ця сума могла б забепечити тим, хто хоче повернутися, досить заможне існування, оскільки середня „північна" пенсія становить 41 млн. 200 тис. російських рублів, або понад 250 ам. долярів. Втратити ж це і повернутися в Україну на 40-50 гривень середностатистичної пенсії не захоче навіть дуже великий патріот, чию душу розриває настальгія за історичною батьківщиною. Подібна ж ситуація склалася в інших районах російської півночі й Далекого Сходу (Амурська область, Приморський і Хабаровський край, республіка Якутія). Таким чином, бажання повернутися для українців ускладнене невирішеністю економічних проблем, і покищо немає підстав говорити про відвертий тиск на них з метою унеможливити повернення на батьківщину.

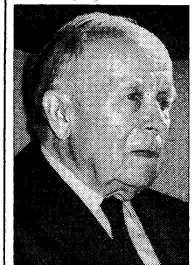
Вирішити ці питання можна лише переговорами між українською і російською сторонами. При цьому основним залишатиметься вирішення питання про збереження для тих, хто має бажання повернутися, „північної" пенсії і будівництва для них житла російською стороною на українській території. Сумнівно, що питання може бути вирішено без труднощів, враховуючи традиційно важкий поступ будь-яких проблем, що торкаються українсько-російських взаємин. Однак, покищо українська сторона навіть не робила спроб внести це питання на переговори і добитися початку обговорення. Очевидно, є проблеми важливіші, а доля сотень тисяч співвітчизників українську владу турбує менше, ніж доля чорноморського металобрухту.

Втім, позитивне вирішення поставленої проблеми обіцяє більше дивідендів, ніж закулісна політична тяганина навколо Севастополя і Чорноморської фльоти. Завдяки позитивному вирішенню цього питання вдалося б зберегти ті кошти, виділення яких плянується як підтримку культурного розвитку східньої діяспори, переломити міґраційну ситуацію і врешті продемонструвати українцям за межами України, що історична батьківщина готова обстоювати їхні інтереси. Тоді б, можливо, й з'явилося більше тих, хто б згадав, що він українець, і стояв би за існування Української держави як утворення, що акумулює все українське, підтримує його і боронить його інтереси за своїми межами. А то виходить, що займаючись великою політикою і оббиваючи пороги високоповажних закордонних кабінетів, українські зверхники не помічають політичних і моральних козирів, що лежать на поверхні.

Марта Тарнавська

95-ліття Г. Костюка

25-го жовтня 1997 року сповнилося 95 років життя одній із найвизначніших постатей української діяспори. Це — Григорій Костюк, відомий літературознавець і публіцист, автор цілої низки книг, численних літературно-критичних і політичних досліджень і статтей, лідер і організатор громадського життя української еміґрації. Приємно підкреслити, що Григорій Костюк зустрів своє 95-ліття при повній пам'яті, свідомий і зацікавлений всіми процесами життя України та української діяспори, на порозі недалекої публікації другого тому своїх феноменальних спогадів, що його десь рік тому викінчив і передав до друку.

Григорій Костюк.

Григорій Костюк народився 1902 року в селянській родині на Поділлі, вчився в Київському Університеті, аспірантуру закінчував у Харківському Інституті Літератури, потім був професором української літератури у вищих школах Харкова і Луганського. У 1936 році професора Костюка арештували і він пробув чотири роки у совєтських в'язницях і концтаборах. В період війни Г. Костюк використав можливість виїхати з дружиною на Захід, перебував короткий час у Галичині, а згодом у таборах переміщених осіб у Німеччині. В 1952 році приїхав до ЗСА, тепер живе з дружиною біля Вашінгтону, недалеко від свого сина, вченого астро-фізика д-ра Теодора Костюка.

Григорієві Костюкові не пощастило стати в Америці професором університету, він мусів заробляти на життя фізичною працею. Вся його наукова, літературна і громадська діяльність — це була праця в години відпочинку, на громадських засадах. І це дуже важливо і повчально. Бо науковий доробок Григорія Костюка може присоромити не одного американського професора. Над Григорієм Костюком не висів академічний лозунг "publish or perish", але опублікував він цілу низку високоякісних книг, і то не тільки українською, але й англійською мовою. Почну від його праць на суспільно-політичні теми, бо не всі, може, знають, що Григорій Костюк — один з організаторів УРДП (Української Революційно-Демократичної Партії), колишній член Української Національної Ради, співробітник американської наукової установи дослідів Совєтського Союзу. Отже, перелічимо суспільно-політичні книги: "Stalinist Rule in the Ukraine" (три окремі видання 1960 року, в Лондоні (видавництво Stevens), в Ню Йорку (видавництво Praeger) і в Мюнхені (видавництво Institute for the Stury of the USSR), „Теорія і дійсність" 1971), „На маґістралях доби" (1983), „Сталінізм в Україні" (1995). Найважливіші літературознавчі книги Григорія Костюка: „Володимир Винниченко та його доба" (1980) і „У світі ідей і образів" (1983). Для широкого читача найцікавіші книги мемуарів: „Окаянні роки" — спогади про ув'язнення і концтабір на Воркуті (видання 1978 року), та особливо „Зустрічі і прощання", що їх Костюк написав вже на схилі віку, перший великий том вийшов з друку у видавництві Канадського Інституту Українських Студій 1987 року.

А треба пам'ятати, що крім цих власних книг Григорій Костюк був редактором і упорядником цілого ряду дуже важливих літературних видань: творів Підмогильного, Куліша, Плевако, Филиповича, Драй-Хмари, Хвильового, Винниченка, а також збірників українських письменників „Слово".

Григорій Костюк має великі заслуги перед українською діяспорою як громадський діяч. Він зберіг і перевіз до Америки велику спадщину Володимира Винниченка і як голова Винниченківської Комісії УВАН подбав про видання низки творів цього письменника. Він був одним із організаторів Мистецького Українського Руху, а після переїзду до ЗСА заініціював створення Об'єднання Українських Письменників „Слово" і був протягом 18 літ (1957-1975) головою цього об'єднання.

(Закінчення на стор. 3)

Іван М. Самійленко*

РІЧНИЦЯ ВСЕНАРОДНОЇ ЖАЛОБИ

I

Наступного року сповниться 65-та річниця всенародної трагедії, яку зазнала Україна в 1933 році. Цей безприкладний в історії цивілізованого світу голодомор-ґеноцид задушив повільною і нестерпною смертю понад сім з половиною мільйонів синів і дочок українського села. І ця всенародна трагедія сталась на 16-му році большевицької влади, в мирний час і на найродючішій землі плянети — у споконвічно землеробському краї. Власне, це була вже друга большевицька революція, яка, за словами Черчіля в розмові з Тітом (1934 р.), була справжньою війною проти всіх селян і України.

Саме в ці роки в совєтській імперії утвердилась ще незнана у світі влада деспота-тирана, яка поставила за ціль брутальною силою терору побудувати комунізм, безглузду утопію, цебто переробити фізично і духово людину в безправне знаряддя — раба, всупереч законам природи, згідно з якими „суспільство може розвиватись лише через його органічний ріст, а не штучний чи примусовий" диктат (Едмунд Бурке 1729-1727).

Передвісником наближення цього смертельного гураґану в Україні було рішення XVI Конференції КВП(б) у жовтні 1928 року. У них було проголошено нову большевицьку доктрину побудови соціялізму в одній країні. Тоді ж був прийнятий і плян першої п'ятирічки побудови тяжкої індустрії та переведення суцільної колективізації в сільському господарстві, а на цій базі — „ліквідація куркуля як кляси". Для здійснення цієї навіженої програми була опрацьована спеціяльна тактика дій, спрямованих проти українського села.

Тут варто підкреслити, що вже в 1929 році, зокрема в другій половині, конфлікт між живучим і сильним приватним сектором у сільському господарстві та цілковито збанкрутованим соціялістичним досягнув критичної точки. Цей конфлікт перекинувся і в середовище самої большевицької партії. Права опозиція, очолена Бухаріним, звинувачувала Сталіна і його кліку в запровадженні „військово-феодальної експлуатації селянства". Ключ реконструкції сільського господарства вони бачили в розвитку приватного господарства та у вільному ринку. Вони не вірили у клясову боротьбу на селі та в ліквідацію т. зв. „куркулів" (заможних трудівників — І. С.) як кляси. Отже, назріло критичне питання „Хто кого?" — „...назад до капіталізму чи вперед до соціялізму, іншого шляху, — стверджував Сталін, — немає і не може бути".

Для того, щоб зламати спротив злочинним плянам большевицького Кремля, треба було знищити політичну опозицію всередині самої Компартії. І це було зроблено шляхом запровадження терористичних партійних чисток, показових судів, чисельних арештів і розстрілів. Пізніше був розстріляний і Бухарін та багато інших. Таким чином було ліквідовано внутрішні рештки демократії, а відтак створено упривілейовану нову партійну касту, сліпо віддану вождю.

Далі, щоб покорити українське село зсередини, треба було знищити, будь-якою ціною, єдність сил спротиву — терором і насадженням бацилі клясового антаґонізму в українській спільноті, а предусім — знищити український національний провід, вирвати з українського ґрунту духовий національний скарб, який тримав в єдності українську націю віками. Для цього запановує істерія тотальної підозри, доносів, допитів, примусового визнання невинних. Невиних робили злочинцями, терористами, ворогами народу. Нависло питання, як писав свого часу О. Олесь:

Куди іди? Кудою нам тікати?...
Оточені зусюди катом ми...
Коли не смерть, так вічні грати
Проклятої тюрми.

Большевицький Кремль добре розумів, що українське село було джерелом національно-державницької ідеї, що український селянин плекав свою незалежність у господарстві, що відмова його від традиційної свободи та віддання себе в колгоспне рабство було для нього рівнозначним самогубству. Кремль знав також, що український селянин буде відчайдушно боронити свою особисту і національну свободу. Кремль знав вагу України, її величезні природні і людські ресурси та її вийнятково важливе стратегічне положення на сході Европи. Ось чому Москва вибрала українське село і Україну в цілому як об'єкт експериментальної лябораторії для здійснення комуністичної утопії.

Продовження буде.

*) *Автор цієї статті був головою Громадського комітету Н. Й для відзначення 25-ої річниці Великого голоду в Україні. Пізніше членом Екзекутиви Крайового громадського комітету в ЗСА для вшанування пам'яті жертв Великого голоду в 1932-33 роках, представником ДЦ УНР в екзилі та Владики Мстислава (УПЦ в ЗСА) при Конґресовій комісії для дослідження Великого голоду в Україні, членом Наукової ради та академічним консультантом при Конґресовій комісії ЗСА.*

СУА піклується дітьми в Україні

„Зорепад“ – це дитячий оздоровчий табір, який знаходиться в передгір'ї Карпат у мальовничому селищі Струсів, що на Тернопільщині. Село Струсів розкинулося на правому березі річки Серету, віддалене 12 кілометрів від міста Теребовля.

На території Струсова люди поселились з XI-XIII століття. На початку XV століття село згадувалось під назвою Підбогородище, а на початку XVI почало називатися Струсів, від прізвища власників.

Прекрасне тепле літо, цілюще повітря, чудовий краєвид, правдоподібно, був причиною, що в 1983 році комбайновий завод вибрав це місце в мальовничих горах і лісах і побудував відпочинкову дитячу оселю. Тут знаходиться декілька „корпусів“ — будинків, в яких влітку відпочивають діти. В просторих чистих кімнатах живе по четверо дітей. В одному з будинків є кухня, пекарня і дві великі їдальні. Є й велика спортова площа з різним устаткуванням.

Цього року в таборі перебувало 350 дітей з Чорнобильської зони, з того числа побут 50 дітей був покритий фондами Суспільної опіки Союзу Українок Америки. Розуміючи потреби хворих дітей і їхнього виховання, СУА без вагання робив заходи, щоб дітям дати можливість бодай кілька тижнів відпочити серед природи, при здоровому харчуванні, добрій опіці та національному вихованні.

Треба було бачити усміхнені, щасливі, веселі личка дітей, щоб переконатися, що гроші не пішли намарно, що це конкретна допомога, висліди якої бачимо на місці.

З рамени СУА я відвідала літній табір „Зорепад“. Як працює один з дитячих відпочинкових таборів в Україні? Знаємо про молодечі табори Пласту і СУМ у ЗСА. Про них часто читаємо в пресі під час літа та бачимо привіти на сторінках „Свободи“. „Зорепад“ не підлягає жодній молодечій організації. Приймає дітей з цілої України, які потребують оздоровлення чи відпочинку, ну, і хто може заплатити їх перебування в таборі. Тому управа табору робить різні заходи, щоб роздобути фонди. В цьому підтримує їх Союз Українок України, малі підприємства, профспілки, приватні особи, а цього року до цієї акції приєднався СУА.

Час перебування в таборі залежить від спроможностей. Він поділений на три зміни, тобто на 12-18 або 24 дні. Пересічний кошт за дитину на три тижні виносить приблизно 250 дол. Приміщення є на 320 дітей. Діти поділені за зацікавленням на гуртки, по 10-15 в кожному. На два гуртки призначений вихователь і його заступник, які проживають разом з дітьми і ними опікуються. Програма в таборі різноманітна і дуже цікава. Табором завідує енергійний начальник табору, Сергій Р. Мороз, якому допомагають заступник директора (це старший вихователь по виховній лінії), методист, що плянує і розрабляє програму дня в таборі, культ-організатор, котрий підготовляє тематично програму (музичні зайняття, спів, танці), і інструктор спорту організовує спортові зайняття.

В таборі відбуваються різні конкурси: української народної пісні, писанкарства, танців, малювання, є фото-гурток і вибір „мисс“ табору. Офіційна мова в таборі українська, але є діти, які говорять по-російськи, і, як то кажуть, ми їх „українізуємо“. Відбуваються екскурсії до музею, культурні імпрези, прогульки, а в неділю і свята діти ходять до церкви. На призначеному місці вивішена програма дня, спеціяльні повідомлення, новини тощо. Тут також знайдете газетку, виконану дітьми, дуже артистично оформлену, з цікавими малюнками на різні теми. Все це зроблено в українській мові. Для харчування призначена особа, яка плянує на цілий тиждень. Під час дня п'ять разів подаються харчі: сніданок, полуденок, підвечірок, вечеря і о год. 10-ій перекуска. Перед тим, поки засісти до столу, діти відмовляють „Отче наш“. Момент зворушливий. На полуденку мене гостили хлібом і сиром, подавали яринову зупу, макарон з ковбасками, помідори і компот. Я бачила меню на цілий тиждень, і зовсім не дивуюся, що діти виїжджають сильнішими і здоровшими. Щоб відтворити дитині родинну атмосферу, не забувають про день її народження, який святкують з парадою і тортом, спеченим у власній пекарні, де печуть смачний хліб і булочки.

День чи кілька годин замало, щоб все оглянути та пережити зворушливі моменти з дітьми. Оглядаючи кімнати, просять Тараса з Києва, щоб заспівав мені пісню. Цей 12-літній хлопчина без вагання чудовим голосом починає: „Дороги іншої не треба, доки зорить чумацький шлях, я йду від тебе і до тебе, по золотих твоїх стежках. Мені не можна не любити, тобі не можна не цвісти, лиш доти варто в світі жити, доки живеш і квітнеш ти“. Це пісня про Україну. Притулена до стіни, дивлюся на юнака-співака і дітей, а з-під окулярів течуть сльози. Цього літа у таборі перебувало 1,309 дітей.

Треба прощатися, бо дорога назад далека. Не радо включаюся в дискусію з водієм. Мої думки з дітьми в таборі. В уяві будую допомогу для них на наступний рік. Думаю, скільки спільно можемо допомогти дітям в Україні, зміцнити здоров'я, дати нагоду бавитися серед гарної природи на свіжому повітрі. Це можна зробити зовсім легко, не великими „бомбастичними“ датками, про які часто не знаємо, як їх використано, а скромними пожертвами, відмовою раз на місяць кіна, або одного „гембургера“ в МекДоналд, а за це щасливі личка дівчаток і хлопчиків будуть всміхатися до вас з України і казати: „Дякую!“

„Зорепад“ — це не єдина допомога СУА дітям в Україні. Цього літа Союз Українок Америки фінансував перебування 20-ти дітей з Іванова та їхньої опікунки, членки Союзу Українок України у санаторії „Джерело“ в Трускавці. Трускавець — це лікувальний курорт, в якому є лікувальні джерела та знана вода „нафтуся“. Тут діти живуть у подібних умовах, як у „Зорепаді“. Мальовничий краєвид Прикарпаття, здорове, чисте повітря, інші природні фактори допомагають лікуванню. На запитання, що найбільше має вплив на лікування, відповідь була — свіже повітря.

Крім користування природними середниками діти мають добру медичну опіку із застосуванням відповідних ліків. З допомогою доктора Сергія Г. Денісова, зав. відділенням ч. 3, я мала змогу оглянути дитячу санаторію та зустрітися з дітьми. Будинок і кімнати чисто втримані, харчування належне. Санаторія „Джерело“ приймає дітей на лікування цілий рік на 24 дні. Тут перебувають хворі діти з Чорнобильської зони. Пересічно річно лікують майже 6,000 дітей. В 1994 році СУА для санаторії „Джерело“ закупив медичний апарат фіброгастроскоп для перевірки внутрішніх органів, насамперед, шлунка, який коштував 16,000 дол. Д-р Денісов згадує про потребу інших медичних приладів, як УЗД-ультразвукової діяґносттки і дозиметр для вимірювання опромінення людського організму.

Підбиранням дітей для табору і санаторії займався Союз Українок в Україні під проводом Атени Пашко, голови. Вони підшукують дітей, подають про них дані, а до санаторії потрібні рекомендації і посвідка від лікаря. Також членки СУ в Україні займаються транспортацією і опікою дітей до обох установ, кошти яких були покриті СУА.

Ми вдячні Союзові Українок в Україні за співпрацю, що уможливила 70 дітям перебування в Карпатах.

Це тільки одна з численних акцій, якими займається СУА. Як бачимо, потреби великі, а головно, коли йдеться про оздоровлення дітей в Україні. Союз Українок розраховує на ваше зрозуміння та підтримку і вірить, що прийдете нам назустріч, за що будемо вам вдячні.

Пожертви, які можна відтягати від оподаткування в ЗСА, можна складати на фонд Суспільної опіки СУА: UNWLA Welfare Fund, UNWLA Chornobyl Fund, 108 Second Ave., New York, N.Y. 10003.

Ярослава П. Рубель,
член Екзекутиви СУА
для справ преси

Діти, спонзоровані СУА, в санаторії „Джерело“.

В їдальні табору відпочинку дітей „Зорепад“

Додаткові осінні майстерні в Менор Коледжі

Менор Джуніор Коледж продовжує листу осінніх майстерень професійними і особистими семінарами. Щоб вписатися на один або більше семінарів, слід телефонувати на число бюра професійного розвитку Менору в Дженкінтавні, Па. (215) 884-2218.

Курс, день (дні), дата, час:

Зрівноважувати домашнє вогнище і кар'єру: четвер, 13-го листопада від 6:30 — 9:30 год. вечора;

Англійська як друга мова: вівтірки і четверги, 11-го листопада до 16-го грудня, 6:30 — 9-та год. вечора;

Історія Української Церкви: четвер, 13-го листопада від 7-9-ої год. вечора;

Впровадження до персональних комп'ютерів: понеділки і середи, 3, 5, 10-го листопада від 6:30 — 9:30 год. вечора, або суботи, 6, 13, 20-го грудня від 10-1-ої по полудні;

Торгівля і рекляма за невисоку оплату: три середи, 5, 12, 19-го листопада від 6:30 — 9:30 год. вечора;

Доступ до мікрософт: дві суботи, 1 і 8-го листопада від год. 10-ої рано до 4:30 по полудні;

Мікрософт слово: дві суботи, 15 і 22-го листопада від год. 10-ої рано до 4:30 по полудні;

Повер поінт — курс комп'ютера: понеділки і середи, 1, 3, 8 і 10-го грудня від год. 6:30 — 9:30 вечора;

Мова символів II: вівтірки і середи, 30-го жовтня до 11-го грудня від год. 6:30 — 9:30 вечора;

Мережа: понеділок, 15-го грудня, від год. 6:30 — 9:30 вечора (част. 1) або середа, 17-го грудня від год. 6:30 — 9:30 вечора (част. 2);

Різдвяні традиційні солом'яні прикраси: три середи, 5, 12, 19-го листопада від год. 7-9-ої вечора;

Підстави української комерції: п'ять понеділків, 1-29-го грудня від год. 7-9-ої вечора;

Українські обрядові хліби: субота, 8-го листопада від год. 9-ої рано до 4-ої по полудні.

95-ліття...

(Закінчення зі стор. 2)

Григорій Костюк, одначе, — це не тільки вникливий розум і невсипуща працьовитість. Це людина унікальна також своїм гуманізмом, своєю доброзичливістю до людей, своїм характером. Я вважаю великим щастям свого життя, що мені довелося бачити, слухати і спостерігати Григорія Костюка протягом багатьох років. Чоловік мій, Остап Тарнавський, був довголітнім секретарем „Слова“ в час, коли Григорій Костюк там головував і мені, тоді ще молодій жінці, часом доводилося бувати присутньою на нарадах. Пригадую такий епізод, який у драматичний спосіб характеризує Григорія Костюка. Костюк в час нарад висловлює турботу про мале зацікавлення і незаангажованість у справи „Слова“ молодих літераторів т. зв. „нюйоркської групи“. Один із присутніх письменників каже: „Та що Ви, Григорію Олександровичу, так про них турбуєтесь! Якби Ви знали, що вони про Вас говорять...“ А Костюк на те: „Моя особа тут ні при чому. А вони є частиною нашого літературного процесу, і їх треба притягнути й заохочувати“... Також пригадую розмову в нас удома, в час гостини, при столі, коли Григорій Костюк розповідав про своє ув'язнення на Воркуті. І що мене тоді найбільше вразило, це факт, що він говорив з великим зрозумінням і співчуттям не тільки про своїх товаришів-в'язнів, але і про в'язничних сторожів...

Я завжди вважала Григорія Костюка своїм літературним батьком і ментором: тільки під його натиском і впливом я стала членом Об'єднання Українських Письменників „Слово“, а потім Української Вільної Академії Наук, і ніколи не забуду, як Григорій Костюк приїхав з доповіддю на мій авторський вечір, що його організували колишні актори Львівського Театру і Літературно-Мистецький Клюб у Філядельфії 1982 року, а потім опублікував цю свою доповідь у „Нових днях“. Це було перше серйозне дослідження моєї літературної творчости, і хоч Г. Костюк цього не знає, цей його приїзд до Філядельфії дав стимул для написання циклу віршів „Буденні діялоги на болючі теми“, що потім був друкований у „Сучасності“. Таких літературних менторів в діяспорі не було багато: Григорій Костюк вмів заохочувати і підтримувати літературну молодь. Я схиляю голову перед Григорієм Костюком і сердечно радію, що на старості літ він дочекався і почесного членства в Академії Наук України, і літературної нагороди Антоновичів, і премії ім. Винниченка, і перевидання своїх книг в Україні, і великих похвал, які сипляться звідусіль від нових багатотисячних читачів, літературознавців і дослідників.

Антиамериканізм...

(Закінчення зі стор. 1)

редбачливі французькі аналітики і соціологи остерігають від безглуздого французько-американського антаґонізму, бо добре розуміють, що французькі проблеми спричинені не ЗСА, а неуспішними намаганням Парижу якнайшвидше інтеґрувати Европу. Саме ця обставина тяжіє над урядом Л. Жоспена, позбавляючи його можливости втілювати власні ініціятиви. Ці аналітики також припускають, що критика на адресу ЗСА насправді є тактичним маневром, покликаним приховати протилежну тенденцію — зближення Франції і Америки.

МИНУЛОГО ЧЕТВЕРГА, 23-ГО ЖОВТНЯ, у Кишиневі, столиці Молдови розпочалася вершинна зустріч керівників країн Співдружности Незалежних Держав /СНД/ , де гостро скритиковано російського президента Боріса Єльцина за невідрадну ситуацію цього післякомуністичного угруповання. Під тиском Б.Єльцин погодився з тим, що потрібна переорганізація і досить нерадо прийняв критику на конто Росії заявляючи, що „Росія, будучи головою, є винною в цьому, що ця співдружність працювала нераціонально та безуспішно“. Це було досі найбільш відкритим призннанням зі сторони Б.Єльцина, що це угрупування має проблеми. Керівники деяких держав оскаржували Росію, де ностальгія за колишнім СССР є сильною, у спробі втягнути їх у щось, котре нагадувало б колишній комуністичний Союз, де Москва завжди мала перевагу.

ЦІЛИЙ РЯД ЗАКОРДОННИХ державних діячів і провідних комерсантів своєю присутністю у понеділок, 20-го жовтня, на відкритті нового Центру миру ім. Переза, основаного жидівським лавреатом Нобелівської нагороди миру Шімоном Перезом у Тель Авіві, доказали свою підтримку цих його заходів, спрямованих до замирення на Близькому Сході. Виглядає, що ми започаткували добру справу, сказам Ш. Перез на згаданому відкритті, який був головним архітектом історичного договору з палестинцями в Ослі. Крім того, Ш. Перез — це колишній прем'єр-міністер від Лейбористської партії, котрий був переможений Беньяміном Нетанягу у виборах 1996 року. Вище названий Центр є приватною установою, котрої головним завданням є поширювати мир програмами і проєктами, котрі заохочують до економічних можливостей.

22-го жовтня 1997 р. відійшов на вічний спокій в Трентоні

бл. п.

ЛЕОНІД ВЕРЕМІЄНКО

роджений в Чернігові, Україна 21-го серпня 1924 р.

ПАНАХИДА відбулася у вівторок 28-го жовтня о год. 7:00-ій веч. в церкві св. Юрія Отець Іван Фатенко — духовний провідник.

СЛУЖБА БОЖА відбудеться в середу 29-го жовтня о год. 9:00-ій ранку в церкві Святого Юрія Переможця, 839 Yardville Allentown Rd., Yardville NJ.

ПОХОРОН — на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

В жалобі осталась родина:

дружина	— СОФІЯ ЛУЖЕЦЬКА ВЕРЕМІЄНКО
дочка	— МАРІЯ з мужем ЗБІҐНЕВОМ СПІРАЛА
син	— ЮРІЙ з дружиною КАРОЛ ВЕРЕМІЄНКО
брат	— МИКОЛА з дружиною ТАМАРОЮ
внуки	— ХРИСТИНА і ПЕТРО ВЕРЕМІЄНКО
племінники	— АЛЕКСАНДРА і
	— МИКОЛА з дружиною ОКСАНОЮ

П О Д Я К А

З волі Всевишнього на 99-му році життя 6-го червня, 1997 р. в Ню Йорку відійшла у вічність наша найдорожча МАМА, ТЕТА, ТЕЩА, СВАХА, БАБЦЯ, ПРАБАБЦЯ і ПРА-ПРАБАБЦЯ

бл. п.

МАРІЯ КЛАПІЩАК-СУХОВИЧ

Ми невимовно вдячні нашим рідним і приятелям, що роками відвідували покійну, підносили її і нас на дусі.

Дякуємо о.Лаврентієві ЧСВВ за відвідини з свяченою водою, за часте уділювання Св. Тайн Сповіді та св. Евхаристії.

Дякуємо д-рові Ю. Ґноєві, д-рові К. Рогозинському та д-рові І. Нобелі за надзвичайно дбайливу лікарську опіку.

Ми надзвичайно вдячні отцям за повні похоронні відправи, так як це було в рідному краю, і я цього собі бажала наша покійна мама

Дякуємо всім, що висловили нам співчуття особисто, листовно і телефонічно, взяли участь в похоронах.

Складаємо спеціяльно щиру подяку за пожертви на Служби Божі та на будову Собору Зарваницької Матері Божої.

НА СЛУЖБИ БОЖІ зложили:

Марія Абрамюк, М. Атаманчук, Зеня і Іван Бараняк, Марія і Юліян Бачинські, добродійка Анна Берко, Ніна Більчинська, Марія Борковська, Теодора Британ, Анна Валигора, родина Віборка, Соня і Богдан Віра, інж. Микола Галів, Анна Ганкевич, Оля Ганкевич, Іванка і Петро Ганкевич, Михайло Главка, Ольга і Іван Гірні, Дарія і Роман Горнич, Наталія Гримак, Наталія Ґлігорич, Ліга Українських Католицьких Жінок, Ліда і Михайло Фурда, А. Ільницький і А. Тихий, Ірина Качмарська, Марія Касіян і Майра Мандзюк, Анна і Василь Кізлан, Наталія і Володимир Клапіщак, Оксана і Юрій Клапіщак, Петро Клиш, Ольга Мащак-Ковалишин, Оксана і Павло Копачівські, Степан Кордуба, Елисавета і Роман Кордуба, Марта і Дмитро Корчак, Ніна Косановська, Стефанія Косович, Наталка і Михайло Костисько, Софія Костишин, Оля і Петро Кулинич, Оля Кушнір, Ірина і Роналд Латіно, д-р Ляриса і Борис Левицькі, Віра Левицька, Ліда Левицька, Галина і Григорій Лещук, Уляна Лучак, Люба і Павло Михалевич, Ірина і Петро Остапчук, Андрій Остапчук, Мирон Остапчук, Марія Пришляк, Рома Гансон, Надія і Ярослав Пастушенко, Зенко Пацак, Галина і Роман Поритко, Оля і Теодор Ракочі, Анна і Богдан Садівські, Анна і Степан Секрета, Анна і Микола Сернівка, Христина Ганкевич-Сінклєр, Анна Слотюк, Ляся Старосольська, Стефанія і Іван Сєрант, Я. Фещак, Ольга Хома, Софія Ховзун, Софія Черкас, Галина Ціґаш, Марія і Юрій Штогрин, Стефанія і Тимко Штомпіль, Анна і Іван Яремко, Роксоляна Яремович.

НА БУДОВУ СОБОРУ ЗАРВАНИЦЬКОЇ МАТЕРІ БОЖОЇ в пам'ять покійної зложили:

Наталка і Володимир Клапіщак, Ірина і Петро Остапчук, Анна і Степан Секрета, Оля і о. Мітрат Роман Ганкевич, Володимира і Стефан Ганкевич, Надя Костик, Віра Левицька, Ляриса і Борис Левицькі, Галина і Григорій Лещук, Галина і Роман Поритко, Марія Борковська, Лідія і Володимир Величковські, Стефанія і Любомир Гуменюк, Лідія і Михайло Фурда, Евгенія і Евген Івашків, Стефанія і Дмитро Косович, Ярослава і Роман Костирка, Ольга і Петро Кулинич, Тамара і Порфірій Панкевич, Оля і Теодор Ракочі, Ярослав Дармограй, о. Мирон і Марта Мартинків, Іванна Голинська, Ірина Качмарська, Катруся і Атанас Кобрин, Люба і Михайло Лесько, Марія Огоновська, Адріяна Кулинич, Ляриса Кулинич, Ярослав Струмінський,1-ий Відділ Союзу Українок Америки, Ніна Більчинська, Ольга Мащак-Ковалишин, Христина Керекеш, Лідія і Володимир Маґун, Марія Федірко, Софія Ховзун.

Разом на будову Собору Зарваницької Матері Божої зібрано: $2,275.00.

Просимо для вас усіх Божого благословення,
а Зарваницька Матір Божа, щоби приняла жертву
та вислухала наші молитви.

РОДИНА

Львів — перлина Европи

„Песимісти у ньому тільки глядачі. Сьогодні, коли ваше місто святкує і на його вулицях лунає сміх, усе більше львів'ян переходить з розряду глядачів у когорту власників цього світу. Адже світ належить оптимістам".

Такими словами привітала львів'ян газета „День Львова" у 741-ші роковини міста. Два дні тривали святкування „День міста Львова", які були виповнені насиченими програмами. На святкування Дня міста з'їхалося чимало гостей з різних реґіонів України, в тому числі посадників більших міст. Вони мали можливість запізнатися з промисловістю Львівщини на виставці-ярмарку в Палаці Мистецтва. На виставці репрезентували свою продукцію 15 підприємств, які вже добре відомі не лише в Україні — фірма „Світоч", СП „Галка", ВАТ „Колос" та інші.

Святкування Дня міста розпочалися в суботу, 20-го вересня, ранком заїздами автоперегонів „Гран-прі Львова" на трасі „Галринг" (вул. Стрийська і Луганська). В музеях відвідувачі мали нагоду любуватися різними мистецькими виставками, а після обіду молодь у Парку Культури ім. Б. Хмельницького мала можливість розважитися на роко-теці. Шанувальники жіночої краси в театрі опери та балету ім. І. Франка мали нагоду оглядати красунь Львова на конкурсі „Чарівна львів'янка-97", а ввечері любуватися вуличною виставкою „Воскресіння" — „Фієста барельєфів" на площі Ринок.

Наступного дня святкування розпочалися фінальними заїздами „Гран-прі Львова". Зранку багата була рівнож програма спортова: легкоатлетична естафета (Проспект Свободи — парк ім. Б. Хмельницького), на стадіоні „Юність" спортивні святкування, а на трасі „Майорівка" відбувся чемпіонат України з мотокросу.

В тому часі в ратуші, у Міській раді відбулося прийняття гостей та делеґатів міст, звідки голова міста Василь Куйбіда враз з депутатами, працівниками Ради і гостями перейшли на святочну маніфестацію на Проспект Свободи, де зібрані львів'яни і гості заслухали привітання голови В. Куйбіди:

„Шановні львів'яни! З настанням осені до нас приходить уже звичне й очікуване свято дня народження Львова, свято усіх без винятку львів'ян, незалежно від віку, віросповідання, політичних поглядів, професій.

Історія дарувала нашому місту високу, проте складну долю. Через сотні випробувань пройшло воно, але сила духу львів'ян, їх любов до міста та робочі руки зробили Львів найкращим містом України.

І сьогоднішнє свято — це не тільки можливість з гордістю милуватися красою Львова, а й нагода подякувати всім, хто працював і працює для нього, примножуючи його велич і славу. Подякувати вам, львів'яни, за зроблене. Відзначити вашу терпеливість і мудрість. Побажати здоров'я кожному, сили, незламної віри в себе, у Львів. Бо Львів гарний тому, що гарні люди тут живуть і роблять його таким. Дай вам Боже всього доброго!"

Після обіду на Проспекті Свободи відбулася маніфестація львівських підприємств, а за нею прокотився „Карнавал віків — гордість львів'ян і цехів", з участю військових оркестрів, спортсменів та художніх колективів. Проспектом Свободи пройшло рівнож „Шовдефіле" оркестру штабу Прикарпатської військової округи. Проспекти, як і усі площі, були заповнені виставками, святами рідної мови, дитячим святом. Естрадна музика заповнила програму „Львівське надвечір'я", пісенно-музичне шов „Подорож по Львову". У вечірніх годинах веселилися на святі гумору „Львів сміється" (площа Ринок), а на Проспекті Свободи відбувався гала-концерт зірок української естради.

Не забули відзначити з такої нагоди і найкращих представників різних професій та установ Львоав. Представницьке жюрі найкращим районом назвало Галицький, а найкращою вулицею — Проспект Шевченка у тому ж районі. А от першим серед ЖЕКів став представник Франківського району. Не забули й про „санітарів міста" — двірників. Першими у своїх районах стали: у Галицькому — Любов Пудик, у Франківському — Ганна Попіль, Залізничному — Надія Кузь, Шевченківському — Ірина Нобельська, а в Лучаківському — Катерина Милян.

Найкращим серед відреставрованих будинків визнано приміщення Західної територіяльної митниці, а першим серед музеїв — Національний музей у Львові. Серед діячів культури відзначено режисера театру „Воскресіння" Ярослава Федоришина, поета Ігоря Калинця за книгу „Слово триваюче", ученицю школи-інтернату ім. Соломії Крушельницької Олександру Бердник за першу книгу поезій. Першість серед художників виборов Данило Довбушанський, а серед виставкових сальонів — культурно-мистецький центр „Дзига".

З-поміж шкіл міста першою визнано 85-ту. Таке ж звання отримав дитячий садок ч. 94, що в Шевченківському районі.

Почесні дипломи переможців серед представників академічної науки було вручено чотирьом професорам: Михайлові Тимочку за досягнення у природничих науках, Зеновію Готрі — у технічних, а Іванові Ільчинському та Любові Петрух, відповідно, у медичних та фермацевтичних.

Почесного громадянства міста Лева удостоїлися відомий історик Ярослав Дашкевич та діяспорний громадський діяч Володимир Іваницький.

Політиками року визнано одразу двох претендентів: голів обласних організацій Руху та НДП Олексу Гудиму і Тараса Стецьківа. У номінації „Львів'янка року" перше місце, як і минулого року, завоювала співачка Руслана Лижичко.

Понад 70 відсотків опитуваних у номінації кращого господарника визнали міського голову Василя Куйбіду. Однак той подякував за виказану честь і запроґонував обрати когось іншого з-поміж претендентів. Тому Рада зібралась ще раз і внаслідок голосування на перше місце вийшов директор маґістральних нафтопроводів „Дружба" Любомир Буняк.

Впродовж двох днів святкування „Дня міста Львова" вулиці, площі, проспекти повнились жителями Львова та гостями, чоловіками, жінками, дітьми, молоддю та старшими людьми. Здавалось, що все що живе у Львові, вийшло на вулиці. Львів був надиханий радістю, щастям, задоволенням, веселістю та любов'ю. Хоча було холодно, але люди були на вулицях до пізніх годин, любуючись мистецькими виступами, атракціями чи фаєрверками.

„Львів — це другий Віденьˮ. Так про нього часто висловлювалися ще перед війною. Відень відомий був зі свого безжурного, радісного, веселого життя. Та вважаю, що в цьогорічних святкуваннях Львів переміг його. Бо щоб дати стільки любови, радости, веселости, тепла в так бідній ситуації, може дати зі себе лиш народ надзвичайно великої духової культури, яким засвідчили себе львів'яни.

Кожен, хто шукає, хто прагне неповторних відчуттів, хто хоче відкрити незнані досі таємниці, повинен побувати у Львові, як написано в чудово виданій мозаїці міста Львова „Львів — перлина Европи". Магічна сила притягування робить людину вічним прихильником Львова.

Побувавши у Львові раз, відчувши глибину карпатського повітря, доторкнувшись до старовини леґендарних вулиць, зрозумієте, що це той куточок землі, якого шукає ваша душа.

Мирослав Кальба

АМЕРИКАНЕЦЬ З ДВОМА СЕРЦЯМИ

Семирічний американський хлопчик Кристофер вже десять днів живе з двома серцями. Дитина хворіла невиліковною серцевою недостатністю. В дитячому шпиталі у Піттсбурґу Кристоферові пересаджено серце донора. Рідкісна для дітей операція пройшла вдало. Полягала вона в тому, щоб тепер кров проходила через обидва серця.

ПОДІЇ

ВИСТАВКА ТА ЗУСТРІЧ З МИСТЦЕМ А. ХОМИКОМ

Ню Йорк. — Пластове Плем'я „Перші Стежі" влаштовує виставку мистця з Києва Андрія Хомика (розпис на склі). Відкриття виставки відбудеться у неділю, 9-го листопада, о год. 1-ій після полудня в ґалерії „Маяна", 136 Друга аве. в Ню Йорку. Зустріч з мистцем відбудеться 14-го листопада о год. 7-ій вечора в Літературно-Мистецькому Клюбі. Телефон для інформацій (718) 291-4166.

ДОПОМОГА СИРОТИНЦЯМ В УКРАЇНІ

С. Бавнд Брук, Н. Дж. — Об'єднання Українських Православних Сестрицтв у ЗСА влаштовує мистецьку виставку п. з. „Продовжуймо традиції українського народу", яка проходитиме у неділю, 9-го листопада, від год. 12-ої полудня до 8-ої веч. в Центрі Української Культури в С. Бавнд Бруку. Увесь прибуток призначений на сиротинці в Україні. Мистцям слід зголошуватися до участи, телефонуючи до Люби Шевченко 1(908) 725-5322, або Надії Мірчук 1(201) 992-6479. Пожертви на сиротинці можна висилати до: Mrs. Olha Krywolap, Treasurer, 221 Edridge Way, Catonsville, MD 21228-4833.

ВІДЗНАЧЕННЯ 85-ЛІТТЯ ПЛАСТУ

Ню Йорк. — Пластовий Курінь „Верховинки" влаштовує вечір з нагоди 85-ліття Пласту, який відбудеться у неділю, 16-го листопада, в Українському Інституті Америки, 2 схід 79-та вул. в Ню Йорку. У програмі — доповіді, пластова ватра, архівна виставка. Вступ — 10 дол.

На електричному стільці смерть легка...

Верховний суд на Фльориді проголосував голосами 4 до 3, що смерть на електричному стільці не є "прикрою й вийнятковою". Тим самим суд відкинув скаргу Ліо Александра Джовнса, який у 1981 році в Джексонвіллі вбив поліційного Томаса Шафранського і очікує страти. Джовнс мав померти в травні ц.р., однак звернув увагу суду на те, що під час останньої страти, в березні, спалахнула пожежа і почав виділятися дим. Джовнс — а за ним шість суддів — вважає, що 74-річний електричний стілець є застарілим і варварським знаряддям. Експерти, щоправда, визнали, що смерть на стільці є безболісною і що пожежа спалахнула вже після смерти засудженого. Однак частина суддів висловилася за те, щоб ті, котрі очікують виконання вироку, мали право вибору між електричним стільцем та ін'єкцією отрути.